

Spis treści:

I.	Wstęp	3
II.	Prezentacja problemu	4
III.	Analiza mocnych i słabych stron	14
IV.	Odniesienie do innych dokumentów strategicznych	16
V.	Założenia Lokalnego Systemu Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Ostródzkim	19
VI.	Monitoring	25
VII.	Źródła	26
VIII.	Zespół Programowy	27
IX.	Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Powiecie Ostródzkim	28

I. WSTĘP

Lokalny System Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Ostródzkim na lata 2010 – 2015 powstał z inicjatywy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie. W tym celu powołany został Zespół Programowy, w którego pracach uczestniczyli przedstawiciele instytucji, placówek oraz organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Ostródzkiego, posiadających bogatą wiedzę oraz doświadczenie w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną. Powołany zespół zbudowała grupa reprezentantów poszczególnych płaszczyzn, niemożliwym bowiem byłoby zaproszenie wszystkich osób pracujących na rzecz szeroko pojętej rodziny w powiecie.

Niniejszy dokument został wypracowany w październiku 2009 roku. Zespół Programowy wyodrębnił cel strategiczny: sprawnie funkcjonujący lokalny system pomocy dziecku i rodzinie – prawidłowo funkcjonująca rodzina, wokół którego zbudowano następujące cele operacyjne:

1. Promowanie rodzinnego stylu życia i odpowiedzialność naturalnej rodziny za los dziecka;
2. Doskonalenie systemu wspierania rodzin w sytuacjach problemowych;
3. Budowanie systemu wsparcia dzieciom pozbawionym opieki rodziców naturalnych.

Do każdego celu operacyjnego wyznaczono następnie działania i rezultaty.

Przygotowanie Lokalnego Systemu Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Ostródzkim na lata 2010 – 2015 stanowi uszczegółowienie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostródzkim do 2013 roku” oraz jest naturalną konsekwencją przygotowania w roku 2007 „Planu rozwoju i wspierania rodzinnych form opieki w Powiecie Ostródzkim”

II. PREZENTACJA PROBLEMU

Rodzina jest najmniejszą i najważniejszą grupą społeczną stanowiącą integralną część społeczeństwa. Doczekała się ona wielu opracowań na gruncie nauk humanistycznych. W ujęciu socjologii rodzina jest podstawową grupą społeczną, tworzoną przez osoby połączone więzami pokrewieństwa, małżeństwa lub adopcji, mieszkające i prowadzące wspólne gospodarstwo domowe, a także zajmujące się wychowaniem dzieci¹. W ujęciu pedagogiki natomiast rodzina jest definiowana w oparciu o pełnione funkcje. Traktuję się ją przede wszystkim jako „grupę małą i pierwotną, środowisko i system edukacyjny oraz instytucję socjalizująco-wychowawczą i wspólnotę emocjonalno-kulturową”². W literaturze można spotkać różne klasyfikacje funkcji rodziny. Na potrzeby przygotowania poniższego dokumentu wyróżnionych zostanie, za S. Kawulą, pięć podstawowych:

1. funkcja biologiczno-opiekuńcza,
2. funkcja kulturalno-towarzyska,
3. funkcja ekonomiczna,
4. funkcja emocjonalna,
5. funkcja wychowawczo-socjalizująca³.

Funkcja biologiczno-opiekuńcza dotyczy zaspokajania w rodzinie potrzeb seksualnych, utrzymania ciągłości biologicznej rodu, jak również zapewnienia potomstwu odpowiednich warunków bytowych i rozwoju. Funkcja kulturalno-towarzyska przejawia się przede wszystkim w sposobie spędzania czasu wolnego, zabawie, rozrywce czy wypoczynku. Funkcja ekonomiczna wiąże się z prowadzeniem wspólnego gospodarstwa domowego, utrzymaniem członków rodziny i zapewnienia im niezbędnych dóbr materialnych. Całokształt przedstawionych sytuacji i stosunków, mających swoje miejsce w rodzinie, przenika funkcja emocjonalna. Nadaje ona dynamiki pozostałym czterem i ma duże znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. U jej podłoża leżą więzi uczuciowe, zapewniające prawidłowy rozwój i wychowanie dzieci. Ostatnią funkcją jest wychowanie potomstwa⁴. Rodzina jest naturalnym środowiskiem życia dzieci i młodzieży, w którym przenikają się działania wychowawcze i socjalizacyjne. Stwarza ona, działając prawidłowo, warunki do pełnego i harmonijnego rozwoju, korzystnego zarówno dla jednostki, jak i całego społeczeństwa. Wychowawczej roli

¹ K. Olechnicki, P. Załęcki, Słownik socjologiczny, Toruń 1997, s. 178.

² Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, D. Lalak, T. Pilch (red.), Warszawa 1999, s. 236.

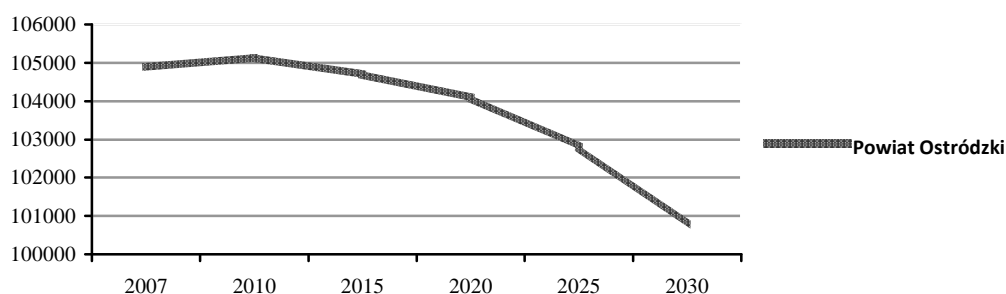
³ Tamże, s. 237.

⁴ S. Kawula, J. Brągiel, A. Janke, Pedagogika Rodziny, Toruń 2000, s. 58 – 60.

rodziny nie jest w stanie wypełnić żadne inne środowisko. Tu mały człowiek uczy się zaspokajania potrzeb, wyrażania uczuć, norm postępowania, zdobywa wiedzę o świecie⁵. Tak więc, rodzina stanowi najlepsze środowisko wychowawcze, co więcej, jest ona najkorzystniejszym i najbardziej znaczącym środowiskiem życia dziecka, dla którego pierwszymi i głównymi wychowawcami są rodzice. Przysługuje im pierwotne i niezbywalne prawo, wynikające z prawa naturalnego, do decydowania o swoich dzieciach. Wychowawcze funkcjonowanie rodziny uzależnione jest od trzech grup czynników: ekonomiczno-społecznych, kulturalnych i psychospołecznych. Wśród tych pierwszych wyodrębnić można między innymi takie elementy jak: wielkość rodziny i jej strukturę, źródła utrzymania, poziom życia, opiekę materialną czy podział pracy. Do czynników kulturalnych zalicza się natomiast: poziom wykształcenia rodziców, sposób spędzania czasu wolnego, kulturę języka, stosunek rodziców do nauki szkolnej oraz członków rodziny do tradycji i obyczajów. Czynniki psychospołeczne to przede wszystkim: siła i rodzaj więzi, panująca atmosfera, postawy i środki oddziaływań wychowawczych, stosunek do zjawisk patogennych, jak również charakter kontroli rodziców nad dziećmi. Niektóre z wymienionych elementów można odnaleźć w każdej rodzinie, każda jednak prezentuje odmienną ich jakość⁶. Istotą jest indywidualne podejście do rodziny, dostrzeżenie jej problemów, potrzeb z uwzględnieniem często kontekstu lokalnego i regionalnego.

W Powiecie Ostródzkim, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z 2007 r. zamieszkuje 104,9 tys. ludności, co powoduje, że jest to czwarty pod względem liczebności (po Mieście Olsztyn, Mieście Elbląg, Powiecie Olsztyńskim) powiat w Województwie Warmińsko-Mazurskim. Strukturę demograficzną do roku 2030 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 1. Szacunkowa prognoza demograficzna dla Powiatu Ostródzkiego do roku 2030.

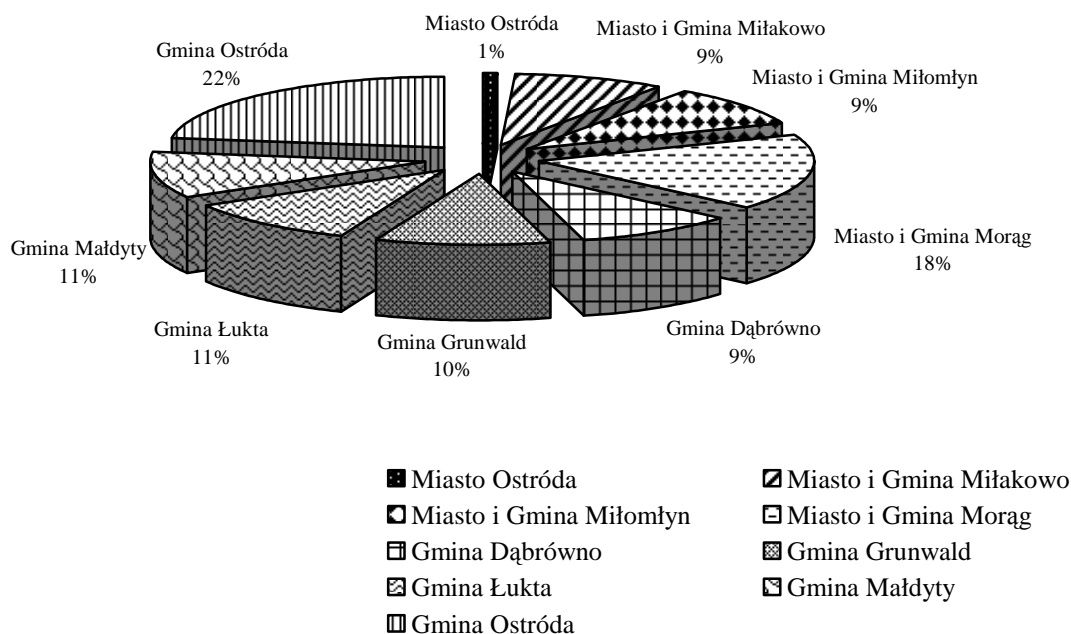
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, 31.12.2007 r.

⁵ Encyklopedia pedagogiczna, W. Pomykała (red.), Warszawa 1993, s. 698 – 702.

⁶ S. Kawula, J. Brągiel, A. Janke, op. cit., 179-181.

Powiat Ostródzki zajmujący obszar 1766 km² obejmuje dziewięć gmin: Miasto – Ostróda, Miasto i Gminę Morąg, Miasto i Gminę Miłakowo, Miasto i Gminę Miłomłyn oraz Gminy Dąbrówno, Grunwald, Łukta, Małydy, Ostróda. Strukturę podziału powierzchni powiatu na poszczególne gminy oraz liczbę ludności prezentują poniższe wykresy.

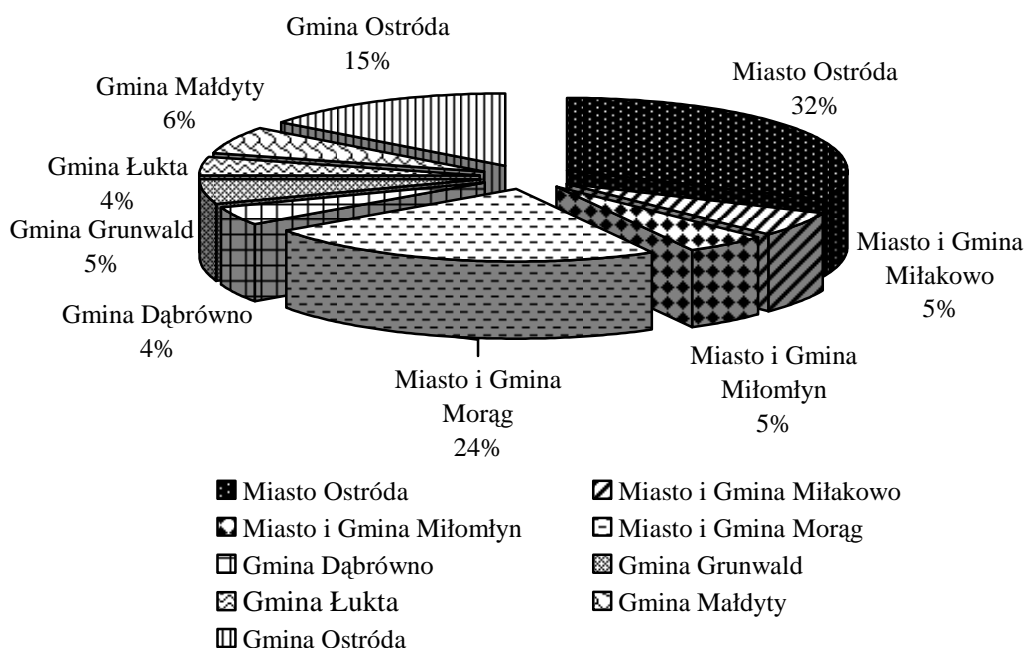
Wykres 2. Powierzchnia Powiatu Ostródzkiego z uwzględnieniem podział na gminy

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, 31.12.2007 r.

Z analizy powyższych danych wynika, iż do największych gmin należą Gmina Ostróda oraz Miasto i Gmina Morąg. Natomiast zdecydowanie najmniejszy obszar zajmuje Miasto Ostróda – zaledwie 14 km². Mimo tego skupia ono największą część ludności, niemal jedną trzecią wszystkich mieszkańców powiatu – 33262 osób. Drugie, co do liczebności jest Miasto i Gmina Morąg, trzecia natomiast Gmina Ostróda. Później wskaźnik ten zdecydowanie maleje i obejmuje 4 – 6% wszystkich mieszkańców powiatu.

Wykres 3. Liczba ludności w Powiecie Ostródzkim z uwzględnieniem podziału na gminy

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, 31.12.2007 r.

W odniesieniu do liczby mieszkańców w każdej gminie określono liczbę rodzin i osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2007 z tytułu bezrobocia. Dane prezentuje tabela nr 1.

Tabela 1. Świadczenia pomocy społecznej udzielane w roku 2007 z tytułu bezrobocia

1	2	3	LICZBA RODZIN		6	7	8
			4	5			
1	Miłomłyn MOPS	4 959	231	195	701	14,14%	141
2	Małdyty GOPS	6 214	214	0	782	12,58%	126
3	Łukta GOPS	4 506	201	201	837	18,58%	186
4	Dąbrówno GOPS	4 386	227	227	898	20,47%	205
5	Miłakowo MOPS	5 699	277	215	1028	18,04%	180
6	Grunwald GOPS	5 689	371	371	1550	27,25%	272
7	Ostróda GOPS	15 516	581	581	2264	14,59%	146
8	Ostróda MOPS	33 262	822	0	2510	7,55%	75
9	Morąg MOPS	24 659	1155	685	3489	14,15%	141
Ogółem w Powiecie		104 890	4079	2475	14059		

Źródło: Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, 31.12.2007.

W Powiecie Ostródzkim istnieje ponad 70 instytucji, placówek i organizacji pozarządowych świadczących pomoc dziecku i rodzinie. Poniżej dokonano analizy kilku wybranych form wsparcia. Zaprezentowano Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostródzie, Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Ostródzie, Świetlicę Terapeutyczną oraz Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostródzie.

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ostródzie

Tabela 2. Działalność diagnostyczna Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w roku szkolnym 2008/2009

Rodzaj diagnozy	Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Młodzież nie pracująca i nie ucząca się	Ogółem
Psychologiczna	120	1117	4	1241
Pedagogiczna	12	966	2	980
Logopedyczna	67	267	0	334
Lekarska	0	1	0	1
Ogółem	199	2351	6	2556

Źródło: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostródzie

Tabela 3. Formy pomocy bezpośredniej udzielonej dzieciom i młodzieży w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ostródzie w roku szkolnym 2008/2009

Rodzaj diagnoz	Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Młodzież nie pracująca i nie ucząca się	Ogółem
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	0	0	0	0
terapia logopedyczna	28	47	0	75
socjoterapia	0	55	0	55
zajęcia z uczniami zdolnymi	0	0	0	0
terapia dla zagrożonych uzależnieniami	0	0	0	0
inne formy pomocy indywidualnej	2	2	0	4
inne formy pomocy grupowej	0	0	0	0
porady bez badań	5	78	0	83
ogółem	35	182	0	217

Źródło: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostródzie

2. Świetlica Terapeutyczna w Ostródzie

Tabela 4. Zajęcia realizowane w Świetlicy Terapeutycznej w roku 2008

Forma zajęć	Ilość grup	Ilość * uczestników	Uwagi
Zajęcia socjoterapeutyczne	7	średnio miesięcznie 45 (IX.08)- 60 os.	-
Zajęcia wychowawcze z wykorzystaniem technik plastycznych*	1	8 os. *	* wszystkie dzieci korzystały także zajęć socjoterapeutycznych
Terapia indywidualna	-	3 os.*	-
Indywidualna pomoc w nauce *	-	8 os. *	* dziecko korzysta z więcej niż jedna forma zajęć w ŚT
Ogółem	8	* liczba się nie sumuje	* oznacza, iż dzieci korzystają także z innych form zajęć w Świetlicy

Źródło: Świetlica Terapeutyczna w Ostródzie

Tabela 5. Konsultacje indywidualne udzielone w Świetlicy Terapeutycznej przez kadre pedagogiczną 2008 r.

Korzystający z konsultacji	Łączna liczba konsultacji
Dzieci i młodzież	107
Nauczyciele	72
Rodzice i opiekunowie	194
Inne osoby	70
Ogółem	443

Źródło: Świetlica Terapeutyczna w Ostródzie

W 2008 roku świetlica terapeutyczna objęła wsparciem indywidualnym i grupowym łącznie 89 osób (dane zawarto w tabeli nr 4). Natomiast kadra pedagogiczna udzieliła 443 indywidualnych konsultacji skierowanych do dzieci i młodzieży, nauczycieli, rodziców i opiekunów oraz innych osób.

3. Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostródzie

Przy Biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostródzie działa Punkt dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W roku 2008 w Punkcie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie udzielono 157 porad. Działania podejmowane przez Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obrazuje tabela nr 6.

Tabela 6. Działania podejmowane przez Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostródzie

Rodzaje podejmowanych działań	Łączna liczba
Złożone wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego	94
Wnioski o zobowiązanie do leczenia skierowane na drogę sądową	64
Liczba osób wezwanych na posiedzenie komisji (w tym niektóre osoby dwukrotnie)	137
Opinie wydane przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	75

Źródło: Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostródzie

4. Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy

Zgłoszenia dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej mogą dokonać różne instytucje. Ich działalność z uwzględnieniem lat 2007 – 2009 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba dzieci zgłoszonych do umieszczenia w rodzinie zastępczej i adopcyjnej z podziałem na instytucje

2007				2008			2009		
Szpital	Dom Dziecka	Pogotowie rodzinne	Rodzinny dom dziecka	PCPR	Dom Dziecka	Pogotowie rodzinne	Pogotowie rodzinne	Dom Dziecka	Rodzina zastępcza
2	15	4	1	3	6	3	4	8	4

Źródło: Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Ostródzie

Tabela 8. Liczba rodzin zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, pełnienia funkcji rodziny zastępczej, placówki rodzinnej

	2007		2008		2009	
	Adopcja	Rodzina zastępcza	Adopcja	Rodzina zastępcza	Adopcja	Rodzina zastępcza
Zgłoszone	16	9	21	6	36	11
Szkolone	5	4	7	4	5	-
Zakwalifikowane	6	4	7	4	6	1
	5 szkolonych w 2007 r. 1 szkolona w 2006 r.	2 szkolone w 2007 r. 1 szkolona w 2006 r. 1 szkolona w 2003 r. (przekwalifikowana)	6 szkolonych w 2008 r. 1 do drugiego dziecka	3 szkolone w 2008 r. 1 przekwalifikowana	4 szkolone w 2008 r. 2 do drugiego dziecka	Przekwalifikowana

Źródło: Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Ostródzie

Tabela 9. Współpraca ośrodka z rodziną naturalną, zastępczą i adopcyjną w zakresie opieki nad dzieckiem i jego wychowaniem

2007	2008	2009
31	27	19

Źródło: *Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Ostródzie*

Dane zamieszczone w tabeli nr 9 pokazują łączną liczbę współpracy podejmowanej z rodzinami naturalnymi, zastępczymi i adopcyjnymi. Współpraca ta ma najczęściej charakter indywidualny i dotyczy szeroko rozumianych trudności wychowawczych.

5. Placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze

30 września 2009 r. w zastępczych formach opieki na terenie Powiatu Ostródzkiego przebywało 349 dzieci i młodzieży. Szczegółowe informacje z podziałem na placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze prezentują poniższe tabele.

Tabela 10. Liczba dzieci przebywająca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Ostródzkiego

Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Liczba dzieci
Dom dla Dzieci i Młodzieży PROMYK w Morażu	64
Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie	49
Rodzinny Dom Dziecka	5
Ogółem	118

Źródło: *Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, stan na 30.09.2009 r.*

Tabela 11. Liczba dzieci przebywająca w rodzinach zastępczych

Liczba rodzin zastępczych	153
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	231

Źródło: *Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, stan na 30.09.2009 r.*

Tabela 12. Rodzaje rodzin zastępczych działających na terenie Powiatu Ostródzkiego

	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	Rodziny zastępcze zawodowe wielodzietne
Liczba rodzin zastępczych	133	12	2	6 (2 rodzin zamieszkują na terenie innych powiatów)
Liczba dzieci w rodzinach	181	23	8	19

Źródło: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, stan na 30.09.2009 r.

Dokonana analiza problemu miała na celu przybliżenie istoty i roli rodziny oraz jej znaczenia w procesie wychowania dziecka. Na tle Powiatu Ostródzkiego zaprezentowano instytucje podejmujące działania wspierające rodzinę. Analizie poddano również problem dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych. Przedstawione badania nie wyczerpują wszystkich istniejących problemów oraz podejmowanych w powiecie działań, ale stanowią doskonały punkt wyjścia do dalszych rozważań.

Zespół Programowy zbudowała grupa praktyków, którzy na co dzień stykają się z problemami dziecka i rodziny. Istotą ich pracy jest indywidualne podejście do każdego przypadku. Stąd mniejszą uwagę objęto dane ilościowe, koncentrując się przede wszystkim na jakościowym podejściu do podejmowanego problemu.

III. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON

Sytuacja rodzin w Powiecie Ostródzkim została przeanalizowana przez Zespół Programowy, pod kątem mocnych i słabych stron. Uzyskane wnioski prezentuje tabela nr 13.

Tabela 13. Sytuacja rodzin w Powiecie Ostródzkim

SYTUACJA RODZIN W POWIECIE OSTRÓDZKIM	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost świadomości społecznej; 2. Istnienie rodzicielstwa zastępczego i adopcyjnego; duże zainteresowanie adopcją; 3. Dostęp do informacji (m.in. Internet, media); 4. Wrażliwość społeczna na krzywdę, w szczególności na krzywdę osób bezradnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bariery w przyznawaniu się do istnienia problemów w rodzinie; 2. Niskie zainteresowanie rodzicielstwem zastępczym, a znaczna część zgłaszających się chętnych nie spełnia wymogów formalny lub kryteriów psychologicznych, a nawet nie zdają sobie sprawy z własnych braków; 3. W małych miejscowościach ograniczony dostęp do organizacji, instytucji i specjalistów świadczących pomoc; 4. Niezaradność wielopokoleniowa; 5. Dysfunkcyjność rodziny; 6. Niedostateczne przekonania, co do wartości rodziny; 7. Obniżanie się motywacji do zakładania trwałej rodziny; 8. Zanikanie tradycji; 9. Brak spójnych, sprecyzowanych regulacji prawnych.

Źródło: analiza własna

Następnie dokonano analizy organizowanych działań z uwzględnieniem instytucjonalnych form wsparcia dziecka i rodziny. Uzyskane wnioski prezentuje tabela nr 14

Tabela 14. Organizacja działań na rzecz dziecka i rodziny w Powiecie Ostródzkim

ORGANIZACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ DZIECKA I RODZINY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRON
<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża ilość instytucji, stowarzyszeń, organizacji (wzrasta ich ranga); 2. Istnienie specjalistycznej kadry; 3. Możliwość uczestnictwa w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych; 4. Prowadzone prace nad zmianą regulacji prawnych; 5. Wzrost ilości i różnorodność instytucji świadczących pomoc rodzinie; 6. Możliwości adaptacyjne/ elastyczność instytucji; 7. Możliwości pomocy udzielanych przez instytucje; 8. Dostęp do informacji; 9. Aktywność organizacji pozarządowych w realizacji niektórych zadań samorządu; 10. Organizacje są skupione w kilka rad organizacji pozarządowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami dotyczącego zakresu prowadzonych działań i kompetencji; 2. Mała ilość wykwalifikowanej kadry (psycholog, terapeuta rodzinny, asystent rodzinny, pedagogzy ulicy); 3. Brak środków na zatrudnienie specjalistów (prawnik); 4. Brak regulacji dotyczących powołania zespołów interdyscyplinarnych; 5. Przeciążenie domów dziecka.

Źródło: analiza własna

IV. ODNIESIENIE DO INNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Założenia przyjęte w Lokalnym Systemie Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Ostródzkim na lata 2010 – 2015 znajdują swoje uzasadnienie w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie powiatu, województwa i kraju. W „Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2015” głównym celem jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. W Priorytecie 4 Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej wyodrębniono działanie obejmujące promocję polityki integracji społecznej, w tym prorodzinnej, zwłaszcza w zakresie funkcji ekonomicznych, opiekuńczych i wychowawczych.

Lokalny System Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Ostródzkim na lata 2010 – 2015 jest zgodny z „Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020”, w ramach celu strategicznego – wzrost aktywności społecznej, w odniesieniu do celu operacyjnego 9.2.1 – Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego sprzyjającego integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu. W strategii tej zaplanowano następujące działania:

- rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego;
- wspieranie zintegrowanych programów m.in. aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych i niepełnosprawnych, aktywizacji dzieci i młodzieży ze środowisk najuboższych zagrożonych dziedziczeniem ubóstwa oraz na rzecz ograniczania uzależnień;
- tworzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej w takim stopniu, by była ona zagwarantowana w każdym powiecie;
- utworzenie sprawnego systemu zastępczej opieki rodzinnej na poziomie wojewódzkim i powiatowym;
- inicjowanie rozwoju wolontariatu, tworzenia grup samopomocowych, organizacji pozarządowych na rzecz wsparcia osób i rodzin wymagających pomocy z zewnątrz⁷.

Opracowany dokument jest zgodny ze „Strategią Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2015 roku” w obszarze 8.1. kryzys rodziny, cel strategiczny

- prawidłowo funkcjonująca rodzina, dla którego ukształtowano następujące cele operacyjne:
- sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie;
- odpowiedzialność naturalnej rodziny za los dziecka;

⁷ Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020, Olsztyn 2005.

- sprawny system przeciwdziałania patologiom społecznym;
- dobre warunki materialno-bytowe rodzin.

Lokalny System jest komplementarny względem „Wojewódzkiego Programu Polityki Prorodzinnej na lata 2008 – 2011”, zgodnie z celem strategicznym: poprawa funkcjonowania rodzin województwa warmińsko-mazurskiego, do którego wypracowano dwa następujące priorytety:

Priorytet I: Wspieranie i promowanie prawidłowego funkcjonowania rodzin.

- Cel szczegółowy I.1.: Powstanie lobbingu działań prorodzinnych.
- Cel szczegółowy I.2.: Uaktywnienie społeczeństwa obywatelskiego do działań na rzecz rodzin.
- Cel szczegółowy I.3.: Wspieranie działań na rzecz poprawy sytuacji społecznej, ekonomicznej i prawnej rodzin.

Priorytet II: Wspieranie podmiotów pomagających rodzinom w sytuacjach problemowych, kryzysowych.

- Cel szczegółowy II. 1. Rozwój infrastruktury i usług w zakresie opieki oraz poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego.
- Cel szczegółowy II. 2. Rozwój rodzinnych form opieki nad dzieckiem z rodzin znajdujących się w sytuacjach problemowych, kryzysowych.
- Cel szczegółowy II. 3. Upowszechnianie informacji o instytucjach i formach pomocy wspierających rodzinę.

Wypracowany dokument zakłada realizację założeń „Strategii Rozwoju Powiatu Ostródzkiego” w ramach celu strategicznego – rozwój infrastruktury technicznej, zadanie: rozwój infrastruktury społecznej – stworzenie nowoczesnych form opieki społecznej. W zakresie: utworzenia/aktywizacji działań Ośrodka Interwencji Kryzysowych odpowiedzialnego za pomoc socjalną (w tym zapewnienie czasowego miejsca zamieszkania) w sytuacjach nagłych – najczęściej związanych z przejawami przemocy w rodzinie oraz powołanie/rozwój działań zespołu ds. opieki nad dzieckiem i rodziną, jako elementu uzupełniającego ofertę Ośrodka Interwencji Kryzysowej o działania o charakterze profilaktycznym oraz o szersze oddziaływanie ponad przypadki kryzysowe.

Niniejszy Program jest uzupełnieniem „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostródzkim do 2013 roku” w obszarze problemowym – kryzys i przemoc w rodzinie, cel strategiczny – prawidłowo funkcjonująca rodzina, cele operacyjne B1 – B3:

- inicjowanie powstania systemu wspierania rodzin w sytuacjach problemowych;
- odpowiedzialność naturalnej rodziny za los dziecka;
- promowanie rodzinnego modelu życia.

V. ZAŁOŻENIA LOKALNEGO SYSTEMU WSPIERANIA DZIECKA I RODZINY W POWIECIE OSTRÓDZKIM NA LATA 2010 – 2015

Cel strategiczny:

Sprawnie funkcjonujący lokalny system pomocy dziecku i rodzinie – prawidłowo funkcjonująca rodzina.

„Rodzina jest grupą społeczną ważną dla człowieka w ciągu całego jego życia. Stwierdzono, że jest ona niezbędna dla prawidłowego rozwoju dziecka. Rodzina stanowi źródło miłości i akceptacji, daje poczucie bezpieczeństwa, umożliwia rozwój społeczny i emocjonalny, stymuluje rozwój poznawczy” (za: *Encyklopedia psychologii pod red. Włodzimierza Szewczuka*). W rodzinie drzemie potencjał, dzięki któremu z małego dziecka, wyrasta dobrze funkcjonujący dorosły człowiek i obywatel. Dobrze funkcjonująca rodzina jest bowiem z punktu widzenia państwa i społeczeństwa bezcenna. Ma ona zasadniczy wpływ na kształtowanie się osobowości człowieka, jego zasobów – umiejętności psychospołecznych i postaw prospołecznych.

Zespół Programowy, analizując obecną sytuację rodziny w społeczności lokalnej, dostrzega, iż jest ona dotknięta różnymi dysfunkcjami. Najczęściej spotykane to: alkoholizm i inne uzależnienia, ubóstwo, bezrobocie, niezaradność życiowa, przemoc czy brak czasu rodziców dla dzieci. Towarzyszą im również dodatkowe problemy, takie jak: niewydolność wychowawcza, niepełnosprawność intelektualna i psychiczna któregoś z członków rodziny, brak porozumienia i dialogu pomiędzy rodzicami, zerwane więzi, zdrada, rodzina niepełna, niskie wykształcenie członków rodziny, brak pozytywnych wzorców, konflikty z prawem czy bezdomność. W wyniku dysfunkcji dotyczących tej grupy społecznej oraz innych czynników negatywnie wpływających na jej funkcjonowanie sytuacja dziecka i rodziny staje się niepokojąca i wymaga wprowadzenia kompleksowych rozwiązań. W interesie państwa leży dobrze rozumiana polityka prorodzinna. Nad jej kierunkami, w różnych kręgach społecznych, co pewien czas ożywają dyskusje. Jednak w związku z ciągłym narastaniem różnorodnych problemów dotyczących rodziny, udzielana pomoc wciąż wydaje się być niewystarczająca, a za nowymi trudnościami nie nadążają istniejące regulacje prawne i instytucjonalne.

Przyjęty cel strategiczny odnosi się do prawidłowego funkcjonowania rodziny na poziomie lokalnym i stanowi punkt wyjścia do wyznaczenia trzech celów operacyjnych.

Cel operacyjny 1

Promowanie rodzinnego stylu życia i odpowiedzialność naturalnej rodziny za los dziecka.

W wymiarze zarówno jednostkowym, jak i społecznym niezmiernie ważne staje się promowanie rodzinnego stylu życia i odpowiedzialności naturalnej rodziny za los dziecka. Bezcelne jest, aby dzieci mogły wychowywać się w prawidłowo funkcjonujących rodzinach, dlatego istotne są działania mające na celu wzmocnienie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Podejmowane inicjatywy powinny być adresowane do szerokiego odbioru społecznego, a ich celem winno stać się promowanie wartości rodziny, jej trwałości oraz ważności dla poszczególnych członków.

Dla realizacji powyższego celu operacyjnego wypracowano następujące działania:

- 1.1. rozwijanie konstruktywnych umiejętności i postaw rodzicielskich, zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców;
- 1.2. edukacja w zakresie prawa;
- 1.3. edukacja społeczna o zjawisku przemocy domowej i możliwościach zaradczych;
- 1.4. organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych (m.in. imprezy, warsztaty, festyny);
- 1.5. współpraca z instytucjami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi i mediami w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców osobowych i kultywowania tradycji;
- 1.6. promocja instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 1.7. doskonalenie i szkolenie kadr zawodowych pracujących na rzecz dziecka i rodziny;
- 1.8. promowanie zdrowego stylu życia i spędzania czasu wolnego w rodzinie;
- 1.9. działania profilaktyczne skierowane do rodzin i dzieci z grup ryzyka;
- 1.10. oddolne inicjatywy dotyczące zmian w ustawodawstwie.

Zakładane efekty:

- wzrost liczby rodzin dobrze funkcjonujących;
- wzrost świadomości w zakresie elementarnego prawa;
- wzrost świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;

- zwiększenie ilości czasu spędzanego wspólnie przez rodzinę;
- stała promocja wartości rodziny; zmiana mentalności społeczności lokalnej;
- wzrost kwalifikacji i umiejętności pracowników służb i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny;
- wzrost dostępności do działań profilaktycznych;
- poszerzenie oferty działań profilaktycznych adresowanych do dzieci i rodzin z grup ryzyka,
- szybsza interwencja ustawodawcy w zmianę prawa i dostosowanie go do istniejących potrzeb.

Cel operacyjny 2

Doskonalenie systemu wspierania rodzin w sytuacjach problemowych.

Obok rodzin dobrze funkcjonujących, które potrafią sprostać wyzwaniom codziennego życia, istnieją te dotknięte różnymi problemami i dysfunkcjami. Należą do nich między innymi: uzależnienia, ubóstwo, bezrobocie, niezaradność życiowa, niewydolność wychowawcza, przemoc w rodzinie, brak umiejętności porozumiewania się. Dodatkowo znaczna część rodzin dotknięta jest zbyt szybkim tempem życia, a rodzicom często z przyczyn od nich niezależnych, brakuje czasu na kontakty z dziećmi. Czynniki powstawania problemów i trudności mogą być różne, istotne jest jednak by dobrze funkcjonujący system lokalny wspierał rodzinę w sytuacjach kryzysowych, tak aby mogła ona odzyskiwać równowagę i funkcjonować dalej, bez pomocy instytucji. Zewnętrzna interwencja w życie rodzinne powinna być bowiem nastawiona na uruchamianie potencjału i zasobów tkwiących w rodzinie oraz wyposażenie jej w nowe umiejętności, przydatne w przezwyciężaniu napotkanych problemów.

Dla realizacji powyższego celu operacyjnego wypracowano następujące działania:

- 2.1. rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw rodzicielskich, zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców dotkniętych sytuacjami kryzysowymi;
- 2.2. wspieranie powstawania i działania świetlic środowiskowych, terapeutycznych, ognisk wychowawczych i tym podobnych instytucji;
- 2.3. doskonalenie infrastruktury specjalistycznych usług poradnictwa rodzinnego:

- 2.3.1. podnoszenie kwalifikacji i umiejętności specjalistów;
- 2.3.2. zwiększanie dostępu do specjalistów – podejmowanie działań długoterminowych;
- 2.3.3. tworzenie i doskonalenie infrastruktury specjalistycznych usług (w tym między innymi: poradnictwo prawne, terapia rodzin, terapia małżeńska, terapia sprawców przemocy, telefon zaufania, punkt konsultacyjny).
- 2.4. pomoc socjalna rodzinom żyjącym w niedostatku – aktywizacja rodziny w kierunku podejmowania konstruktywnych działań;
- 2.5. tworzenie i aktualizacja bazy danych o instytucjach, organizacjach działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2.6. inicjowanie i umacnianie współpracy między istniejącymi instytucjami i organizacjami (w tym między innymi wspólne szkolenia, grupy wsparcia, spotkania integracyjne, wspólne inicjatywy);
- 2.7. wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie;
- 2.8. oddolne inicjatywy w celu pozyskiwania środków na w/w działania;
- 2.9. powołanie interdyscyplinarnych zespołów interwencji rodzinnej;
- 2.10. doskonalenie i szkolenie kadr zawodowych pracujących na rzecz rodziny pozostającej w kryzysie, terapia przeciwdziałająca wypaleniu zawodowemu.

Zakładane efekty:

- rozwinięcie w Powiecie Ostródzkim poradnictwa rodzinnego;
- wzrost liczby placówek i organizacji świadczących pomoc dziecku i rodzinie;
- większa dostępność do poradnictwa rodzinnego;
- wzrost liczby i dostępności miejsc, w których dzieci mogą być objęte zajęciami opiekuńczymi, wychowawczymi i innymi;
- rozwijanie systemu wsparcia rodziny w kryzysie (gotowość natychmiastowego udzielenia pomocy rodzinie wymagającej wsparcia)
- istnienie bazy danych, systematycznie uaktualnianej o instytucjach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie;
- funkcjonowanie interdyscyplinarnego zespołu interwencji rodzinnej.

Cel operacyjny 3

Budowanie systemu wsparcia dzieciom pozbawionym opieki rodziców naturalnych.

W sytuacji, gdy rodzina niewłaściwie realizuje przypisane jej funkcje, rodzice są niewydolni wychowawczo lub występują rażące dysfunkcje, w wyniku których dzieciom nie są zaspokajane elementarne potrzeby, w życie rodzinne interweniuje sąd pozbawiając częściowo lub całkowicie rodziców praw rodzicielskich. W większości przypadków dziecko trafia do zastępczych form opieki, tj. placówki opiekuńczo-wychowawczej lub rodziny zastępczej. Dla prawidłowego rozwoju młodego człowieka najwłaściwsza wydaje się być druga z wymienionych form. Właśnie w rodzinie zastępczej dziecko może wychowywać się w warunkach najbardziej zbliżonych do prawidłowo funkcjonującej rodziny i ma szansę na pełne przygotowanie się do samodzielnego, dorosłego życia. W sytuacji, gdy nie udaje się umieścić dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, niespokrewnionej lub zawodowej, trafia ono do placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Mając na uwadze dobro dziecka pozbawionego opieki rodziców naturalnych istotne jest podejmowanie działań na rzecz tworzenia coraz większej liczby rodzin zastępczych, tak by zmniejszała się liczba dzieci przebywających w placówkach. Bardzo ważnym trendem w polityce prorodzinnej jest promowanie rodzicielstwa zastępczego, w celu pozyskiwania nowych kandydatów na rodziców.

Nawet, gdy dziecko przebywa już w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej istotne jest podejmowanie działań ukierunkowanych na odbudowywanie rodziny naturalnej, a docelowo na powrót dziecka do rodziców biologicznych

Dla realizacji powyższego celu operacyjnego wypracowano następujące działania:

- 3.1. wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej nad dzieckiem;
- 3.2. propagowanie idei tworzenia rodzin zastępczych, w szczególności zawodowych;
- 3.3. usprawnianie współpracy służb socjalnych z rodzinami naturalnymi, których dzieci objęto opieką zastępczą;
- 3.4. adaptacja placówek opiekuńczo-wychowawczych do obowiązujących standardów opieki i wychowania;

- 3.5. tworzenie zgodnych ze standardami instytucjonalnych form opieki, w szczególności: placówek opiekuńczo-wychowawczych, punktu interwencji kryzysowej, domu dla matki z dzieckiem, mieszkań chronionych;
- 3.6. tworzenie i rozwój specjalistycznego poradnictwa dla rodziców adopcyjnych, zastępczych i opiekunów z placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziców naturalnych, w których władzę rodzicielską zaingerował sąd;
- 3.7. obejmowanie specjalistycznym wsparciem dzieci pozbawionych opieki rodziców naturalnych;
- 3.8. tworzenie systemu wsparcia podopiecznych wchodzących w samodzielność poprzez tworzenie mieszkań usamodzielnienia, mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków;
- 3.9. wprowadzenie innowacyjnych form opieki nad dzieckiem np. rodziny zaprzyjaźnione, mieszkania treningowe, itp.

Zakładane efekty:

- wzrost wiedzy na temat rodzicielstwa zastępczego wśród społeczności lokalnej;
- wzrost liczby kandydatów na rodziny zastępcze;
- przygotowanie istniejących placówek opiekuńczo-wychowawczych pod kątem spełnienia obowiązujących standardów;
- wzrost wsparcia rodzin naturalnych, adopcyjnych i zastępczych w sytuacjach trudnych i problemowych;
- wzrost liczby nowych, instytucjonalnych form opieki spełniających obowiązujące standardy;
- wzrost dostępności różnorodnych form wsparcia (w postaci m.in. mieszkań usamodzielnienia, mieszkań chronionych) dla pełnoletnich wychowanków wchodzących w samodzielność.

VI. MONITORING

Lokalny System Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Ostródzkim jest dokumentem otwartym. Monitorowanie jego realizacji prowadzone będzie systematycznie na podstawie informacji pozyskanych od instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny w Powiecie Ostródzkim. Dodatkowo, zgodnie z sugestią Zespołu Programowego cykliczne, nie rzadziej jednak niż raz w roku, odbywać się będą spotkania Zespołu. Za inicjowanie i organizację spotkań odpowiedzialne będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie. Zespół Programowy dokonywać będzie analizy poziomu realizacji założeń dokumentu, aktualności zapisów, ich zgodności z obowiązującym prawem, a w razie dostrzeżonej potrzeby inicjować realizację działań dotychczas nie podejmowanych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie odpowiadać będzie też za coroczną weryfikację bazy instytucji i organizacji świadczących pomoc na rzecz dziecka i rodziny w Powiecie Ostródzkim. Aktualne informacje udostępnione zostaną na stronie internetowej prowadzonej przez instytucję.

VII. ŹRÓDŁA

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362),
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. nr 201 poz. 1455),
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. nr 9 poz. 59),
4. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 220 poz. 1431),
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 października 2004 w sprawie rodzin zastępczych (Dz.U. z 2007 nr 233, poz. 2344, z późn.zm.),
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz.U. z 2005 nr 6, poz. 45, z późn.zm.),
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz.U. nr 205, poz. 1701),
8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych W Powiecie Ostródzkim do 2013 roku,
9. Plan rozwoju i wspierania rodzinnych form opieki w Powiecie Ostródzkim.

VIII. ZESPÓŁ PROGRAMOWY

Brzozecka Elżbieta – *Stowarzyszenie Pomoc Dzieciom Potrzebującym im. Janiny Pelczarskiej*
Fost – *Stefańska Magda* – *Sąd Rejonowy w Ostródzie, I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej*
Guziewicz Katarzyna – *Biuro Pełnomocnika Burmistrza Miasta Ostródy ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*
Karbowska Ewa – *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie*
Konczanin Małgorzata – *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie*
Kozieł Joanna – *Stacja Diakonijna Ostróda*
Lipińska Teresa – *Świetlica Terapeutyczna w Ostródzie*
Olszewski Jacek – *Dom dla Dzieci i Młodzieży „PROMYK” w Morągu*
Podsiadło Tomasz – *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie*
Rodziewicz – Olszko Jolanta – *Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Ostróda*
Rzewnicka Monika – *Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Ostróda*
Siemaszko Ewa – *Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie*
Skraba Izabela – *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie*
Staruch Małgorzata – *Sąd Rejonowy w Ostródzie, II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej*
Sztachelska Joanna – *Katolicki Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy w Ostródzie*
Szurgot Anna – *Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Ostródzie*
Zdunek Sabina – *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie*
Ziniewicz Alina – *Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ostródzie*

IX. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE ŚWIADCZĄCE POMOC RODZINIE NA TERENIE POWIATU OSTRÓDZKIEGO

Lp.	Instytucje i placówki	Adres	Telefon	Forma pomocy
1	2	3	4	5
1.	Poradnia Rodzinna	Poradnia Życia Rodzinnego przy parafii św. Jozefa w Morągu	(089) 757 26 69	<ul style="list-style-type: none"> – poradnictwo: rozwiązywanie problemów rodzinnych i znaczenie religii w życiu dzieci, – inna: planowanie poczęć metodami naturalnymi, kursy przedmałżeńskie,
		Przy parafii Niepokalanego Poczęcia NMP ul. Czarnieckiego 3, 14-100 Ostróda	(089) 646 59 05	<ul style="list-style-type: none"> – poradnictwo: przedmałżeńskie, małżeńskie doradztwo w zakresie naturalnego planowania rodziny i komunikacji międzyosobowej
2.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	ul. Sportowa 1 14-100 Ostróda	(089) 646 65 98	<ul style="list-style-type: none"> – pomoc psychologiczna dla dzieci (0-18 lat) i rodziców, – inna: grupy wsparcia
		ul. Leśna 6 14-300 Morąg	(089) 757 20 11	<ul style="list-style-type: none"> – terapia rodzinna, terapia indywidualna i zbiorowa, poradnia logopedyczna dla dzieci, – poradnictwo pedagogiczne dla rodziców, pomoc dzieciom z trudnościami w nauce
3.	Szkoła Rodzenia	przy Szpitalu ul. Dąbrowskiego 16 14-300 Morąg	(089) 757 42 31	<ul style="list-style-type: none"> – poradnictwo: przygotowanie pacjentek psychiczne i fizyczne do porodu, – inna: dydaktyczna, poradnictwo
4.	Oddział „Johaniter”	ul. Sienkiewicza 15 14-100 Ostróda	(089) 646 93 88	<ul style="list-style-type: none"> – materialna: leki, środki opatrunkowe, – opieka: dojazdy do chorych, – inna: urządzenia rehabilitacyjne

	Oddział „Johaniter”	Stacja socjalna „Johaniter” ul. Pomorska 23 14-300 Morąg	(089) 757 53 92	<ul style="list-style-type: none"> – materialna: leki, środki opatrunkowe, – opieka: dojazdy do chorych, pielęgnacja, dowóz na badania lekarskie i laboratoryjne, – inna: urządzenia rehabilitacyjne, środki czystościowe, odzież, pościel, bielizna
5.	Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy	Katolicki Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy Archidiecezji Warmińskiej ul. Sienkiewicza 4/1, 14 – 100 Ostróda	(089) 642 02 99	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie psychologiczne i pedagogiczne kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i adopcyjnej, – poradnictwo i wsparcie rodziny naturalnej, zastępczej i adopcyjnej, – poradnictwo specjalistyczne z zakresu psychologii i pedagogiki
6.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Punkt Interwencji Kryzysowej Szymonowo 14 14 – 330 Małdyty	(089) 758 60 13	<ul style="list-style-type: none"> – schronienie, wsparcie i pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie, – opieka z zakwaterowaniem
7.	Ośrodek Wsparcia	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ul. Sienkiewicza 15 14 – 100 Ostróda	(089) 642 73 96	<ul style="list-style-type: none"> – poradnictwo: praca socjalna, pomoc: prawna, medyczna, psychologiczna, – opieka całodobowa
8.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie ul. Mickiewicza 32 14-100 Ostróda	(089) 646 04 05 d0 08	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowanie zadań zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – organizowanie opieki w rodzinach zastępczych; – zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców; – przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki – prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób; 2. Realizowanie zadań na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w tym m.in.:

				<ul style="list-style-type: none"> – dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów; – dofinansowanie zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym; – dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych; – dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (dot. organizacji pozarządowych).
9.	Ośrodki Pomocy Społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dąbrówno ul. Agrestowa 2 14-120 Dąbrówno	(089) 647 44 68	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie podstaw egzystencji, – przyznawanie zasiłków, – prowadzenie pracy socjalnej, – utrzymywanie odpowiedniej infrastruktury socjalno-technicznej, – ochrona dziecka i rodziny, – organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, – opłacanie składek na ubezpieczenie.
		Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Grunwald Gierzwałd 7 14-107 Gierzwałd	(089) 647 21 47	
		Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Łukta ul. Mazurska 10 14-105 Łukta	(089) 647 21 47	
		Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Małdyty ul. Kopernika 13B 14-330 Małdyty	(089) 758 61 95	
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miłakowo ul. Olsztyńska 16 14-310 Miłakowo	(089) 757 83 46	
		Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Miłomłyn ul. Twarda 12 14-140 Miłomłyn	(089) 642 58 30	
		Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Morąg ul. Dworcowa 9 14-300 Morąg	(089) 757 43 58	

		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Ostróda ul. Olsztyńska 2 14-100 Ostróda	(089) 646 22 01	
		Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Ostróda ul. Jana III Sobieskiego 1 14-100 Ostróda	(089) 676 07 05	
10.	Poradnie Uzależnień: – dot. Alkoholu	Poradnia Psychiatryczna i Leczenia Uzależnień ul. Warmińska 23 14 – 300 Morąg	(089) 757 22 41	– poradnictwo: poradnia zatrudnia psychiatrę i terapeutów
11.	– dot. Przemocy w rodzinie	Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie ul. Olsztyńska 2 14 – 100 Ostróda	(089) 646 03 81	– poradnictwo: wsparcie psychiczne, podstawowe porady prawne, pierwszy kontakt, – opieka: pilotowanie przypadków
		Punkt konsultacyjny – informacyjny w zakresie przemocy domowej Łukta 36		– poradnictwo: uzależnienia, przemoc w rodzinie
		Punkt informacyjno – konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy ul. Dworcowa 7 14 – 300 Morąg	(089) 757 23 73	– poradnictwo: pedagog, psycholog, radca prawny, terapeuta uzależnień, konsultant – MONAR-u
		Punkt Interwencji Kryzysowej Szymonowo 14 14-330 Małdyty	(089) 758 60 13	– poradnictwo: praca socjalna, pomoc: prawna, medyczna, psychologiczna
12.	– dot. Narkotyków	Poradnia leczenia Uzależnień ul. Jagiełły 1B, 14 – 100 Ostróda	(089) 646 32 26	– poradnictwo, terapia uzależnień,
13.	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury	ul. Nadleśna 1a 14 – 140 Miłomłyn	(089) 647 30 38	– organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży
		Miłakowski Dom Kultury ul. Nowotki 20 14 – 310 Miłakowo	(089) 758 71 14	– poradnictwo: rozwiązywanie różnych problemów

		Morąski Dom Kultury i Sportu ul. Mickiewicza 19 14 – 300 Morąg	(089) 757 26 40	– poradnictwo: organizacja czasu wolnego młodzieży i dzieci, organizacja wolontariatu
14.	Oratorium dla dzieci i młodzieży przy parafiach	Parafia Rzymsko – Katolicka ul. Kopernika 3 14 – 310 Miłakowo	(089) 757 74 66	– poradnictwo: rozwiązywanie różnych problemów, – pomoc finansowa, – inna: opieka religijna, wyjazdy
		ul. Św. Dominika Savio 1 14 – 100 Ostróda	(089) 646 46 92	– poradnictwo: spotkania z ciekawymi ludźmi, pogadanki
15.	Klub młodzieżowy	ul. Mazurska 2 14 – 105 Łukta	(089) 647 51 48	– poradnictwo: zaangażowanie dzieci i młodzieży w życie kulturalne
16.	Uczniowski Klub Sportowy	Szkoła Podstawowa ul. Szkolna 6 14 – 330 Małdyty	(089) 757 60 74	– opieka: nieodpłatne zajęcia sportowe
		Zespół Szkół ul. Olsztyńska 3 14 – 310 Miłakowo	(089) 758 76 28	– poradnictwo: pedagogiczne,
		ul. Warszawska 17 14 – 105 Łukta	(089) 647 51 35	– poradnictwo: wdrażanie do uprawiania sportu
		MOS ul. Piłsudskiego 14 – 100 Ostróda	(089) 646 74 52	– poradnictwo: sekcje sportowe
	Szkolny Klub Sportowy	ul. Paśłęcka 15 14 – 140 Miłomłyn	(089) 647 30 15	– organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
	Gminny Ludowy Klub Sportowy „WARMIAK”	ul. Mazurska 2 14 – 105 Łukta	(089) 647 50 76	– poradnictwo: propagowanie sportu,
17.	Świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi	ul. Dworcowa 7 14 – 300 Morąg	(089) 757 23 73	– poradnictwo: zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci na bazie szkół i świetlic wiejskich, – inna: terapia indywidualna, konsultacje
	Świetlica Terapeutyczna	ul. Sportowa 1 14 – 100 Ostróda	(089) 646 41 41	– poradnictwo: terapeutyczne, psychologiczne – pedagogiczne, – inna: terapia indywidualna, konsultacje

	Świetlica Środowiskowa dla dzieci z rodzin romskich	ul. Olsztyńska 2 14 – 100 Ostróda	(089) 646 22 01	– opieka: zajęcia opiekuńcze, edukacyjne i korekcyjne
	Świetlica Opiekuńczo – wychowawcza	Miejscowości: Pelnik, Łukta, Florczaki, Głędy, Ramoty, Mostkowo 14 – 105 Łukta	(089) 647 58 21 (089) 647 59 67	– poradnictwo: zajęcia edukacyjno – profilaktyczne i komputerowe,
	Świetlica Środowiskowa	Szymonowo 15 a 14 – 330 Małdyty	(089) 758 61 24	– poradnictwo: zajęcia edukacyjne, socjoterapeutyczne, komputerowe – inna: organizacja czasu wolnego
18.	Ognisko pracy pozaszkolnej	ul. Warszawska 17 14 – 105 Łukta	(089) 647 51 35	– zajęcia pozalekcyjne
19.	Związek Harcerstwa Polskiego	ZHP Hufiec Ostróda ul. Sienkiewicza 28 14-100 Ostróda	(089) 646 20 36 (089) 646 94 51	– organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
		ZHP Hufiec Morąg ul. Wenecka 1 14-300 Morąg		– organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
20.	Ośrodek Szkolno – Wychowawczy	ul. Olsztyńska 9a 14 – 310 Miłakowo	(089) 758 74 06	– poradnictwo: pedagogiczne
		Szymanowo 14 – 300 Morąg	(089) 757 45 69	– poradnictwo: rehabilitacja, resocjalizacja, logopedia
		ul. Grunwaldzka 13 14 – 100 Ostróda	(089) 646 26 51	– poradnictwo: dydaktyka, opieka wychowawcza, – finansowa: dożywianie, – materialna: wyposażenie w odzież – opieka całodobowa
21.	Ośrodek Rehabilitacyjno -Edukacyjno -Wychowawczy Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Ostródzie	ul. Grunwaldzka 19A 14 – 100 Ostróda	(089) 646 49 29	– rehabilitacja i terapia, – wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka, – wychowanie przedszkolne i realizacja obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, – opieka terapeutyczna, – wspieranie rodzin

22.	Dom Dziennego Pobytu	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. 11 Listopada 25 14 – 100 Ostróda	(089) 646 93 34	<ul style="list-style-type: none"> – poradnictwo: terapia zajęciowa – opieka dzienna – inna dożywianie
23.	Dom Pomocy Społecznej	Dom Pomocy Społecznej MOLZA 14 – 105 Łukta	(089) 647 50 51	– opieka całodobowa
		Dom Pomocy Społecznej ul. Gdańska 14	(089) 647 65 65	– opieka całodobowa
24.	Rodzinny Dom Dziecka	Grabinek 19/2 14 – 106 Szyldak	(089) 647 66 88	<ul style="list-style-type: none"> – poradnictwo: zabezpieczenie potrzeb społecznych, – finansowa: zabezpieczenie potrzeb materialnych, – opieka medyczna wychowanków, – inna: zabezpieczenie potrzeb kulturalno – edukacyjnych
25.	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	Dom dla Dzieci im. Sybiraków Szymonowo 14 14 – 330 Małdyty	(089) 758 60 13	<ul style="list-style-type: none"> – opieka całodobowa, – terapia pedagogiczna, – praca z rodziną naturalną
		Placówka Wielofunkcyjna Dom dla Dzieci i Młodzieży „PROMYK” ul. Żeromskiego 19 14 – 300 Morąg	(089) 757 46 53	<ul style="list-style-type: none"> – opieka całodobowa, – terapia pedagogiczna, – praca z rodziną naturalną, – dzienne formy wsparcia
26.	Inne	Biuro Pełnomocnika ds. P i RPA ul. Olsztyńska 2 14 – 100 Ostróda	(089) 646 03 80 (089) 646 03 82	– poradnictwo: profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych

	<p>Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Olsztyńska 2 14 – 100 Ostróda</p> <p>Biuro Pełnomocnika Ds. P i RPA 57/13 14 – 107 Gierzwałd</p> <p>Punkt Konsultacyjny dla Ofiar przemocy w Rodzinie 57/13 14 – 107 Gierzwałd</p> <p>Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gierzwałd 57/13 14 – 107 Gierzwałd</p>	<p>(089) 646 03 82</p> <p>(089) 647 29 39</p> <p>(089) 647 29 39</p> <p>(089) 647 29 39</p>	<p>- poradnictwo: profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, współpraca z ośrodkami lecznictwa odwykowego, udzielanie porad osobom uzależnionym i ich rodzinom, współpraca z kuratorami sądowymi i innymi służbami lokalnymi</p>
	<p>Gabinet Psychologiczny ul. Jagiełły 2A 14 – 100 Ostróda</p>	<p>502 166 567</p>	<p>– poradnictwo: psycholog, psychiatra, pomoc terapeutyczna i psychologiczna z zakresu uzależnień, przemocy w rodzinie</p>
	<p>Gminne Centrum Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Jagiełły 1b 14 – 100 Ostróda</p>	<p>(089) 642 11 61</p>	<p>– poradnictwo: prawne, socjalne, motywacja do leczenia, informacja, wsparcie psychologiczne</p>
	<p>Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie ul. Jagiełły 1b 14 – 100 Ostróda</p>	<p>(089) 642 11 61</p>	<p>– poradnictwo: pierwszy kontakt, wsparcie psychiczne, podstawowe, porady prawne (grupy wsparcia)</p>
	<p>Gminna Komisja ds. P i RPA ul. Twarda 12 14 – 140 Miłomłyn</p>	<p>(089) 642 58 27</p>	<p>– poradnictwo: profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych</p>
	<p>Punkt Konsultacyjny ul. Twarda 12 14 – 140 Miłomłyn</p>	<p>(089) 642 58 27</p>	<p>– poradnictwo: pomoc terapeutyczna, pierwszy kontakt</p>
	<p>Punkt Interwencji Kryzysowej</p>	<p>(089) 642 58 27</p>	<p>– poradnictwo: podstawowe porady prawne, wsparcie, pierwszy kontakt</p>

		Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Kościuszki 21 14 – 120 Dąbrówno	(089) 647 40 87	– poradnictwo: profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie
		Punkt konsultacyjno – informacyjny dot. Alkoholul ul. Ostródzka 36 Łukta	601 477 973	– poradnictwo: dot. kierowanie na leczenie, poradnictwo
		Punkt Konsultacyjny w Zespole Szkół w Łukcie	(089) 647 51 35	– poradnictwo: konsultacje psychologiczne, porady dla rodziców, nauczycieli, wskazówki dla uczniów
		Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łukcie z siedzibą w Wolinach 20 14 – 105 Łukta	(089) 647 55 54	– inna: zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży w wieku od 13 do 25 lat zapobiegające patologią i skłanianie do aktywizacji zawodowej (np. zajęcia komputerowe, pomaganie w odrabianiu lekcji „odrabianki”, warsztaty edukacyjno - wychowawcze

(stan na: 1.03.2009 r.)